

Online svět patří (k) mladé generaci!

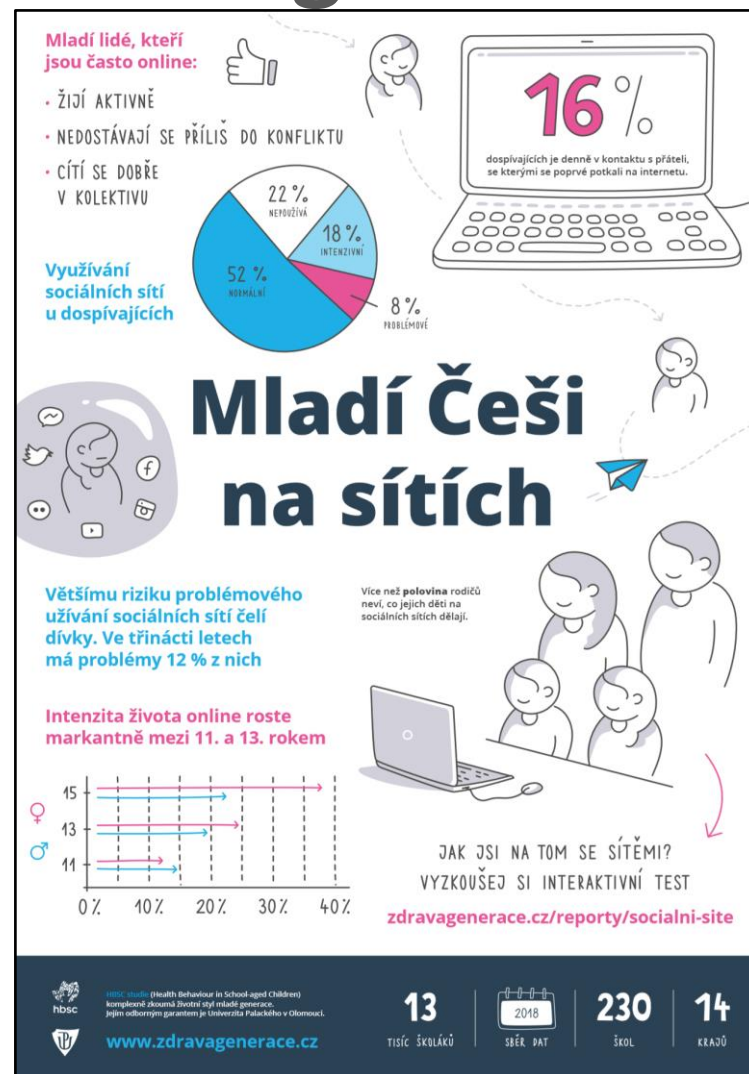
HBSC studie

Zaostřeno na on-line

Mgr. Michal Kalman, Ph.D.

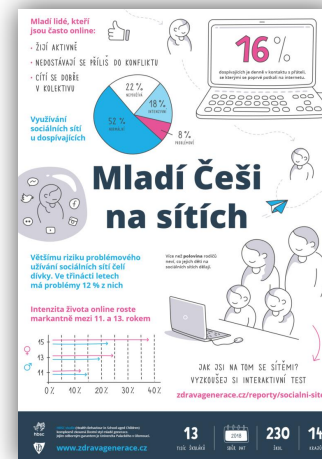
Univerzita Palackého v Olomouci

5. 11. 2019

Hlavní cíle HBSC Studie

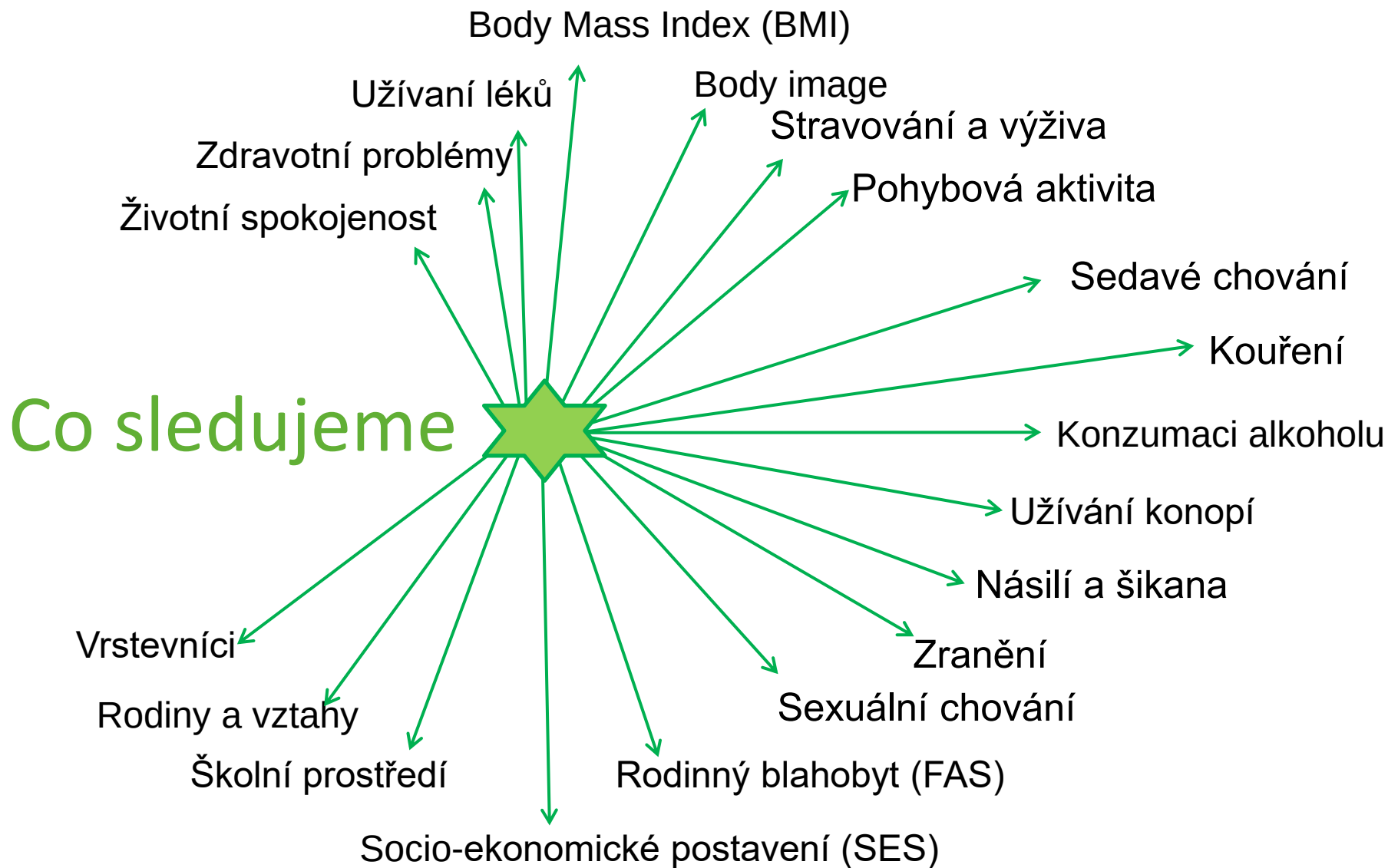
- 1) Tvorba odborných podkladů pro tvorbu strategií, koncepcí a politické rozhodování v oblasti zdraví a životního stylu dětí a školáků na mezinárodní, národní i krajské úrovni. Podpora tvorby školních programů a intervencí.
- 2) Zlepšit znalostí o zdraví a životním stylu dětí a školáků. Jedná se o systematické a opakované sledování (monitoring) zdraví, zdravotních determinant a rizikového chování u 11, 13 a 15 letých dětí.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Metodika

- Cílová skupina studie: 11-, 13-, 15ti letí
 - *Minimální výzkumný vzorek $n = 1.500$ /věkovou skupinu*
 - *Celkový vzorek $N = 250.000$ respondentů / sběr*
 - *Celkem v databázi 1 400 000 dětí*
- Základní metodologický nástroj je dotazník, který se skládá z
 - *Mandatorní sekce (75-80%, pro všechny státy povinná)*
 - *Optional sekce (15-20%, schválená HBSC/WHO metodologickou skupinou, dobrovolná)*
 - *Národní otázky*
- Základní výzkumnou jednotkou je **náhodně vybraná třída**
- Sběr dat se opakuje každé **4 roky**

1981/1982 začátky HBSC studie

1983/1984

1985/1986 + Izrael

1989/1990 + Kanada, WHO

1993/1994

1997/1998 + USA

2001/2002 + Malta

2005/2006

2009/2010

2013/2014

Pilot: Austrálie, Čína, Taiwan, Čile

The map illustrates the global distribution of countries based on the percentage of the population aged 65 and over. Countries with a high percentage of the population aged 65 and over are highlighted in orange, while countries with a lower percentage are shown in grey. The orange countries are predominantly located in North America (USA, Canada), Europe (Russia, Germany, France, Italy, Greece, Turkey, etc.), and Australia. The grey countries are predominantly located in Africa, South America, and parts of Asia and Europe.

Sběr dat 2018

- Květen - červenec
 - 13 377 dětí
 - 665 tříd
 - 234 škol
 - 14 krajů

Hlavní zjištění

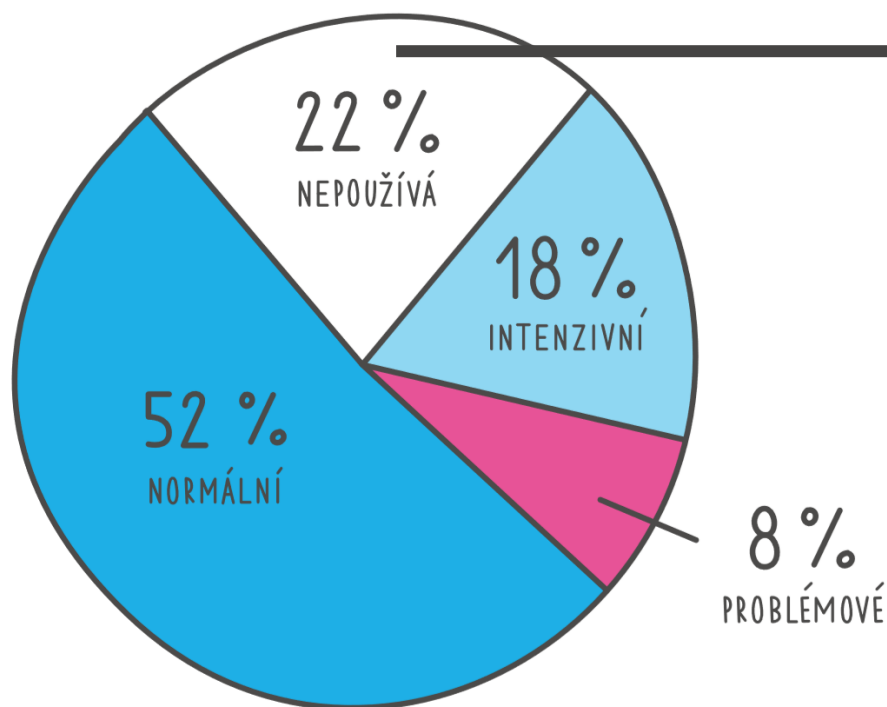
Rozumná míra užívání sociálních sítí a pobyt v online prostředí **neškodí**.

Naopak souvisí s úspěšností mladých lidí v kolektivu a ve společnosti.

4 typy užívání

1/7

Od "neuživatelů" až k problémům na
síti

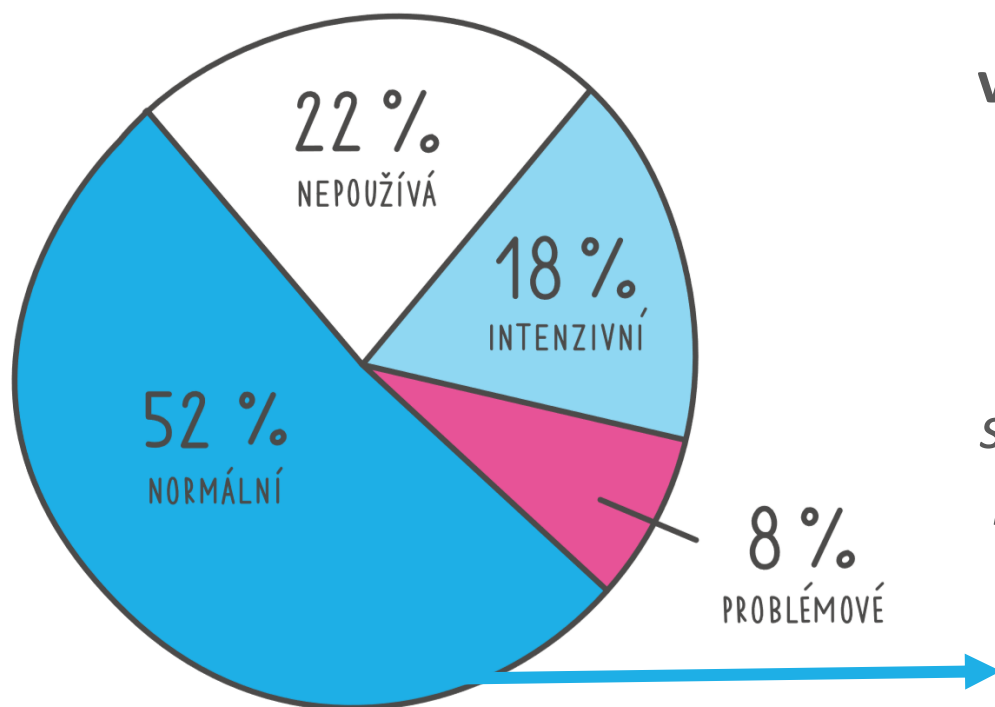
Sociální sítě nepoužívají vůbec
nebo maximálně několikrát
týdně.

*pociťují ↓ podporu od vrstevníků;
↓ pohybovou aktivitu;
↑ úspěšní ve škole;
↓ sklony k užívání návykových
látek;
"Domácí andílek"*

4 typy užívání

1/7

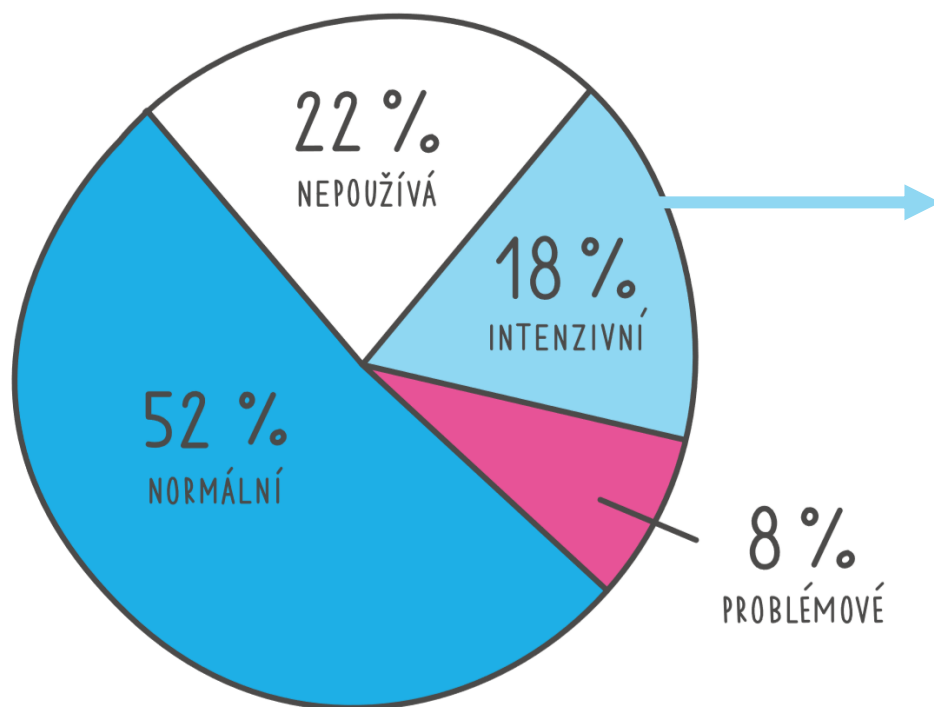
Od "neuživatelů" až k problémům na síti

Na sociálních sítích jsou většinou denně, ale netráví zde každou volnou chvíli.

↑ životní spokojenost;
v žádném z ostatních sledovaných indikátorů obzvláště nevynikají, ale zároveň v ničem nevykazují ani špatné výsledky či rizika;
"Mainstream"

4 typy užívání

1/7

Od "neuživatelů" až k problémům na síti

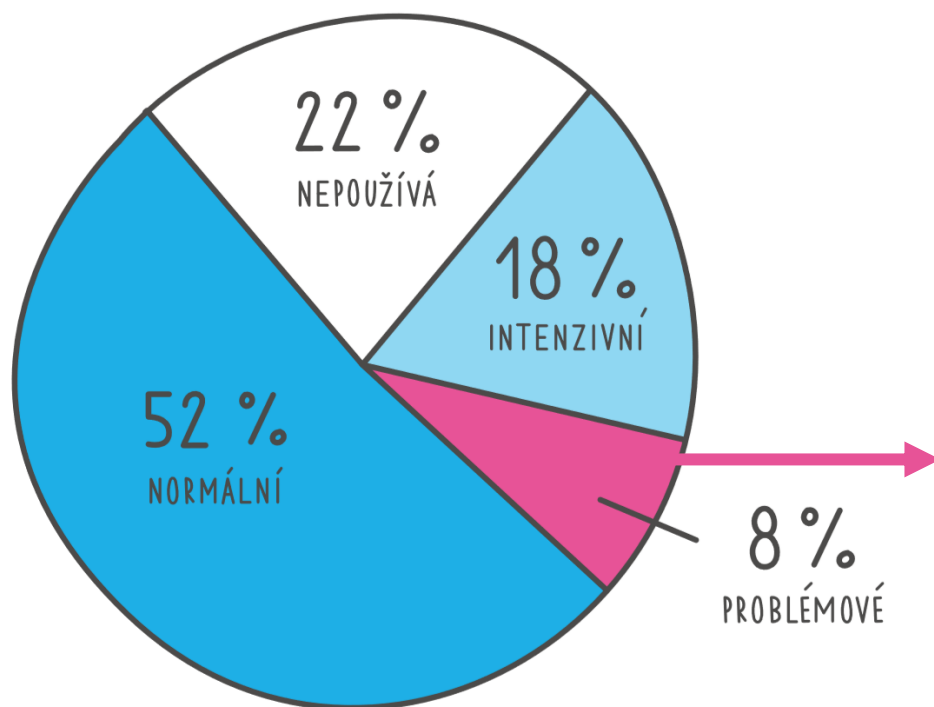
Jsou na síti kdykoliv mají možnost, ale mají to pod kontrolou

↑nejlepší vztahy s vrstevníky;
↑pohybově nejaktivnější;
na druhou stranu mají větší sklony k užívání návykových látek, zvýšené riziko kyberšikany i šikany;
"Carpe diem"

4 typy užívání

2/7

8 % českých školáků nemá využívání sociálních sítí pod kontrolou

Na síti jsou prakticky nepřetržitě.
Používání sociálních médií dávají
přednost před drtivou většinou jiných
aktivit, včetně školních či domácích
povinností.

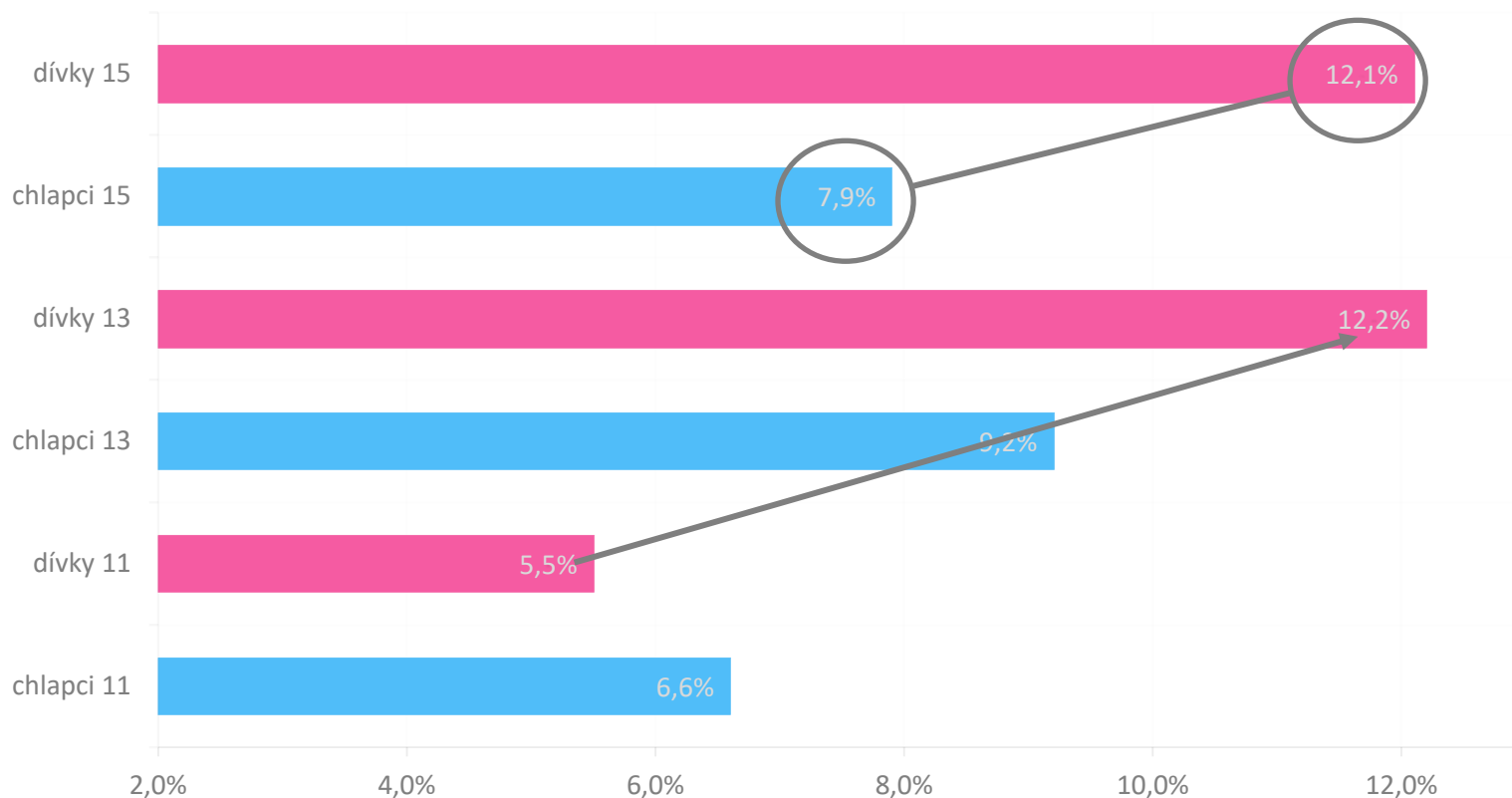
↓ životní spokojenost;
↑ riziko depresí;
↑ šikany i kyberšikany;
↓ špatné vztahy v rodině;
↓ podpora vrstevníků;
↑ alkoholu
↑ tabákových výrobků
↑ marihuany
↑ psychosomatické potíže
↑ problémy s usínáním
“Houstone, máme problém”

Problematictí uživatelé

3/7

Pozor mezi 11. a 13. rokem. A hlavně holky...

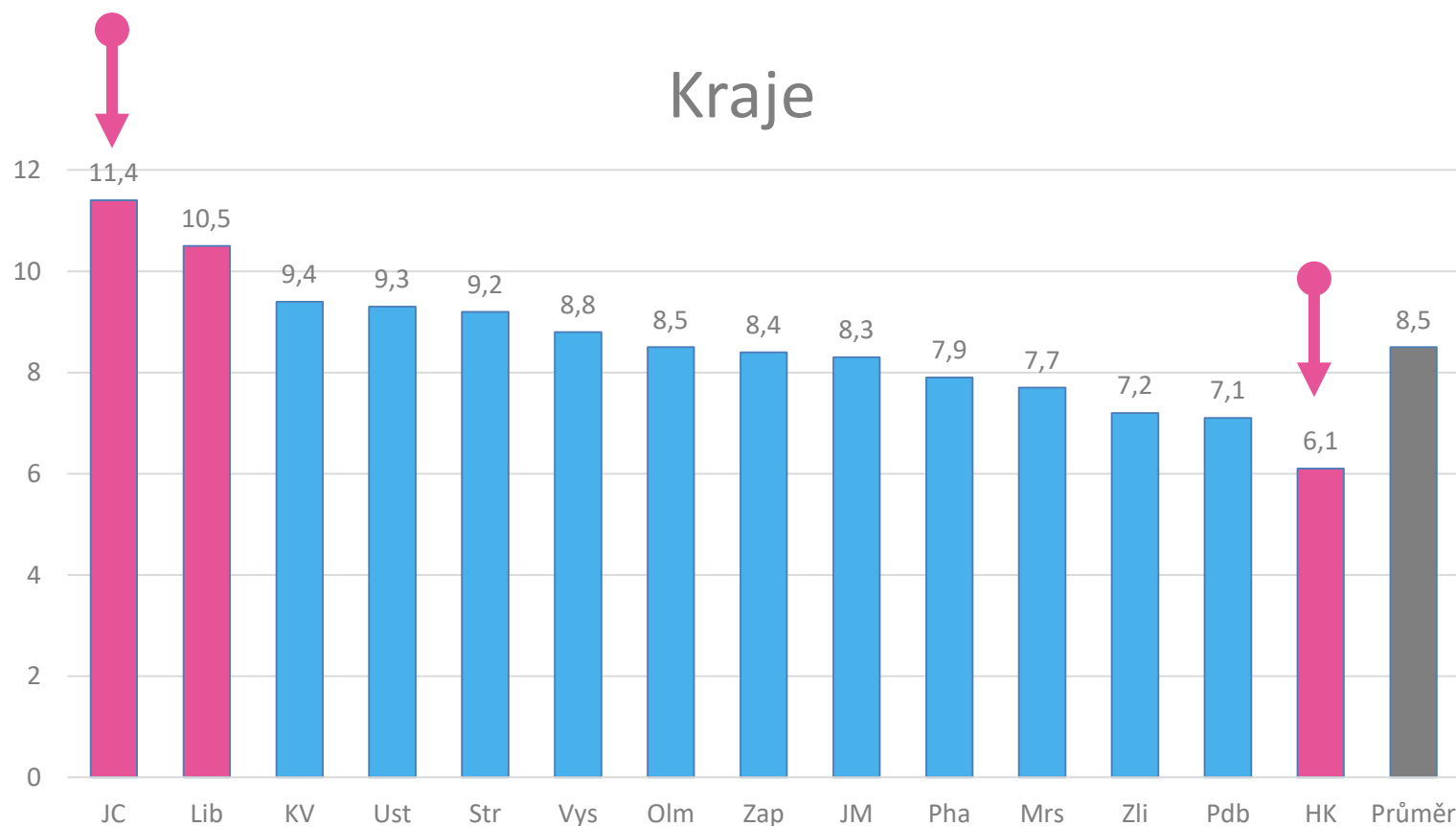
Problematictí uživatelé

Problematictí uživatelé

3/7

Pozor mezi 11. a 13. rokem. A hlavně holky...

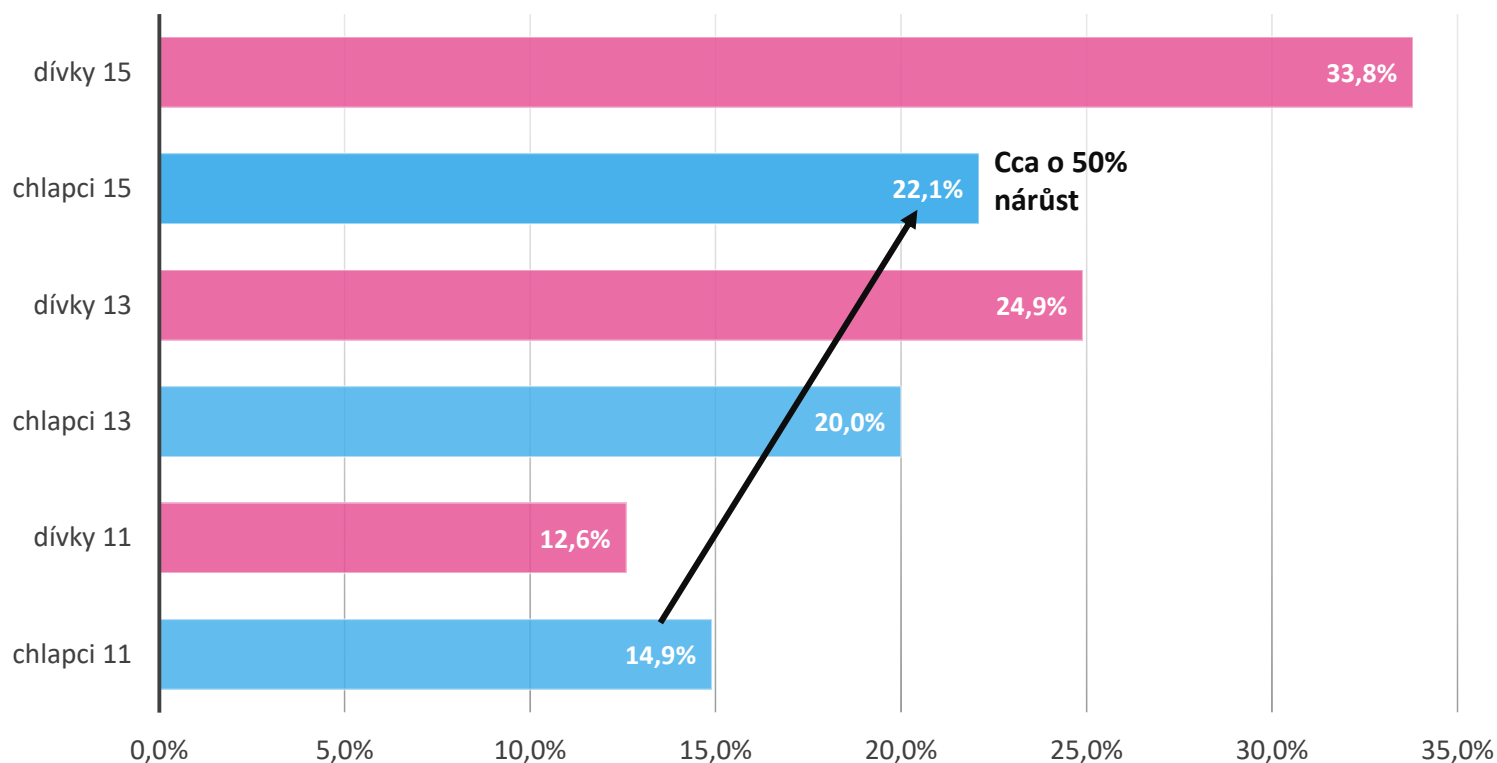

Intenzivní uživatelé

4/7

Jak roste počet intenzivních uživatelů?

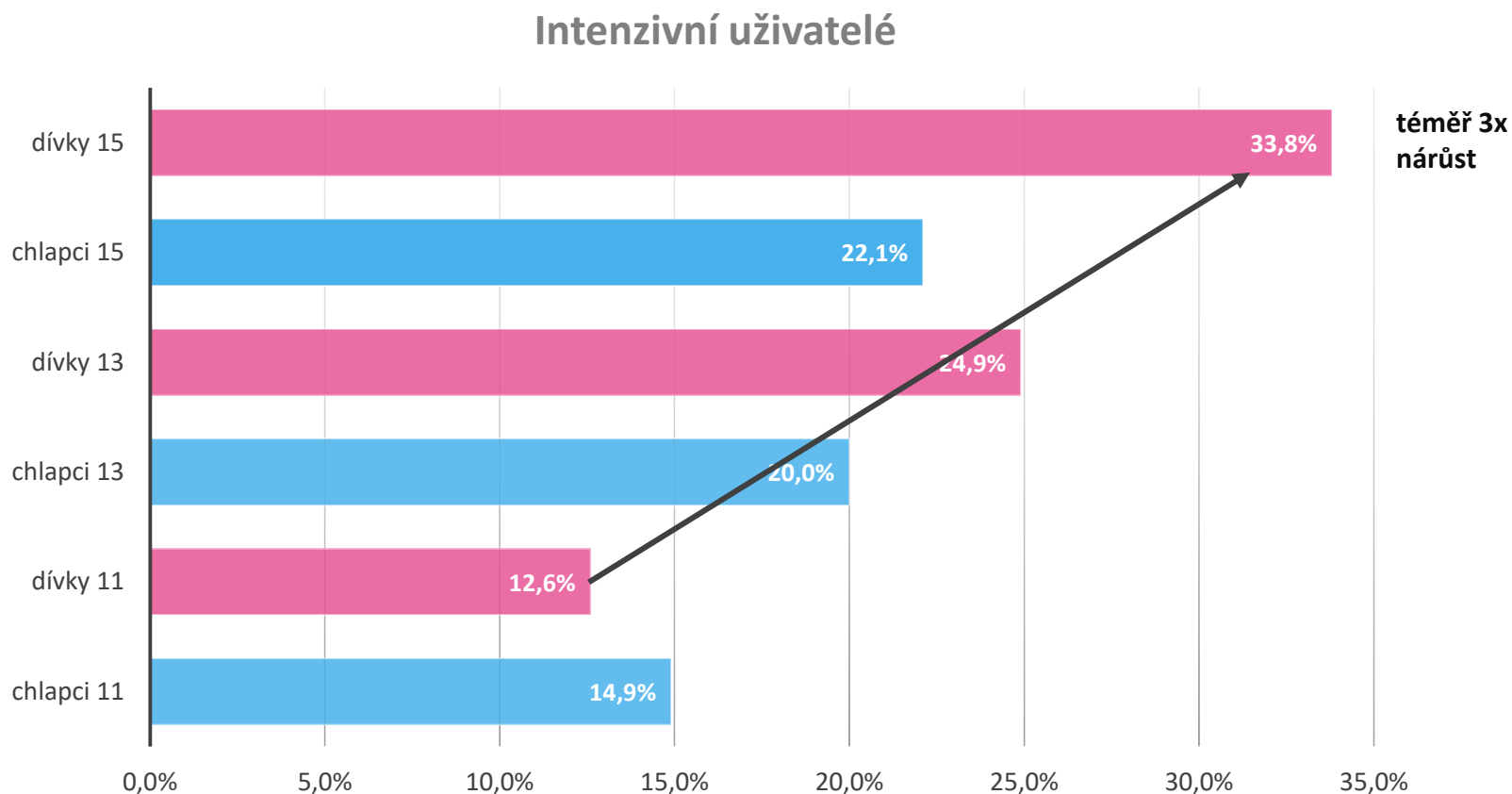
Intenzivní uživatelé

Intenzivní uživatelé

4/7

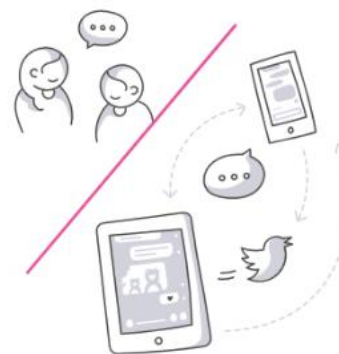
Jak roste počet intenzivních uživatelů?

Tajemství

5/7 Online, nebo z očí do očí? Pětina dětí
mluví o "svých věcech" raději online

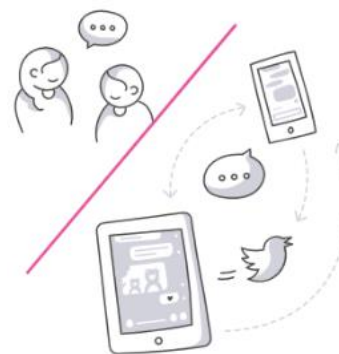
Snadnější komunikovat on-line o	Celkem
tajemství	14%
vnitřní pocity	17%
obavy	16%
Alespoň jedno	22%

Tajemství

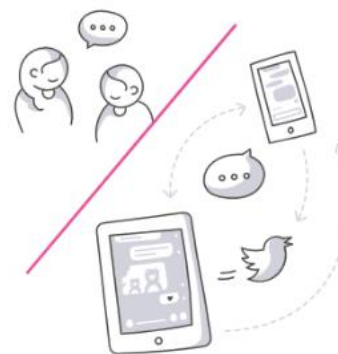
5/7 Online, nebo z očí do očí? Pětina dětí
mluví o "svých věcech" raději online

Snadnější komunikovat on-line o	Celkem		
tajemství	14%		
vnitřní pocity	17%		
obavy	16%		
Alespoň jedno	22%	23%	21%

Tajemství

5/7 Online, nebo z očí do očí? Pětina dětí
mluví o "svých věcech" raději online

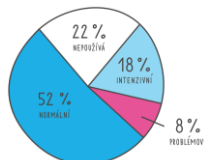
Snadnější komunikovat on-line o	Celkem						
tajemství	14%						
vnitřní pocity	17%						
obavy	16%						
Alespoň jedno	22%	23%	21%	15%	24%	28%	

11 let

13 let

15 let

44 % problémový uživatel

On-line kamarádi

6/7

Virtuální kámoši?

16 %

děť je každodenně v kontaktu s přáteli, se kterými se **poprvé** potkali na internetu

11 let

10 %

15 let

21 %

22 %

NEPOUŽÍVÁ

35 % intenzivních uživatelů

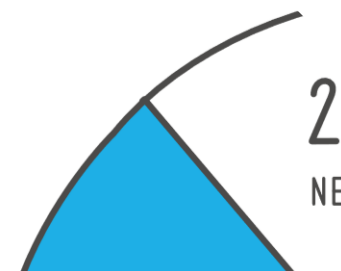
39 % problémových uživatelů

Vliv rodiny

7/17

Rodiče většinou nevědí, co děti na netu dělají**55 %**

děti uvádí, že rodiče
neví, co na sociálních
sítích dělají

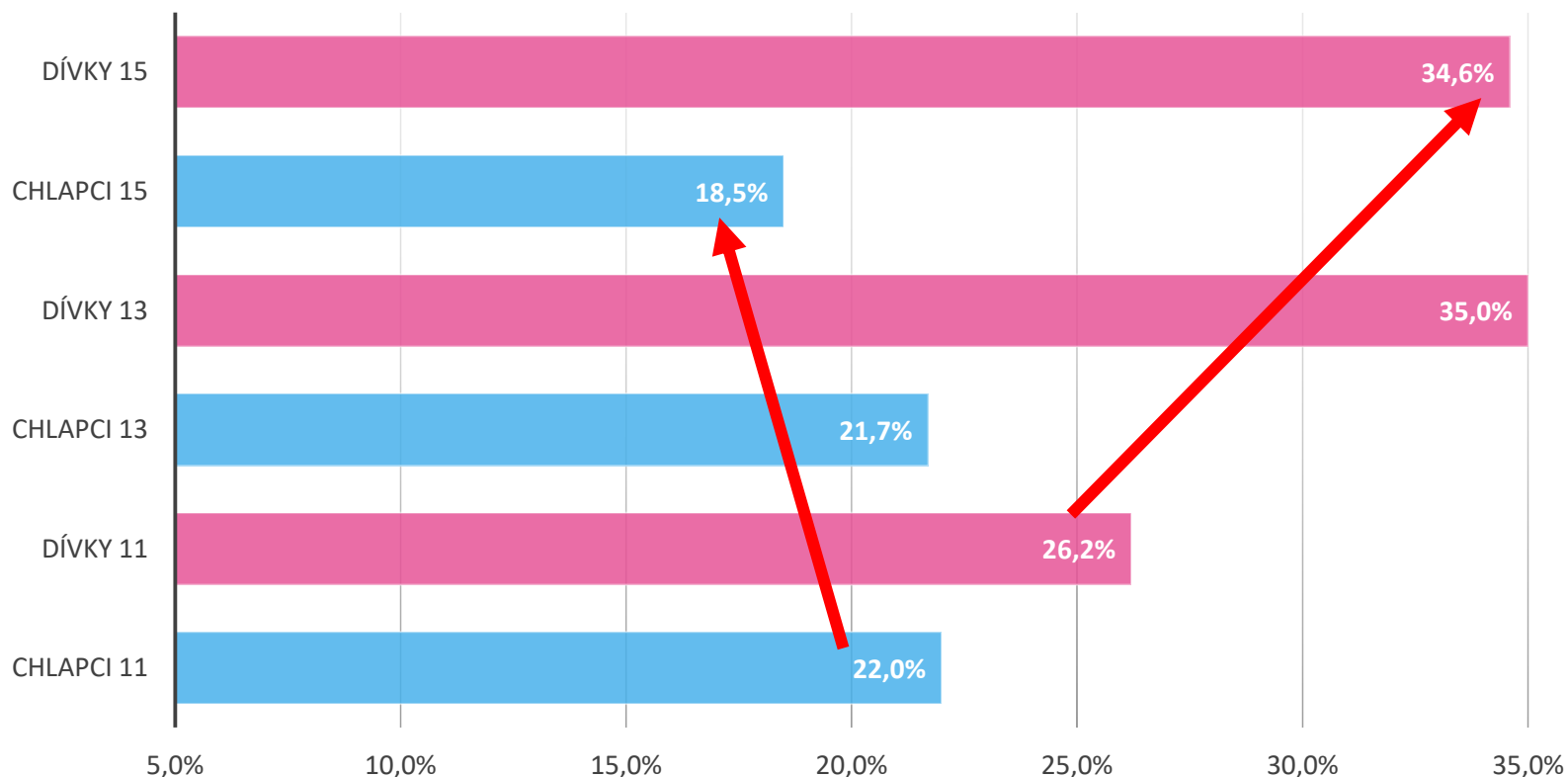
problémoví	69 %
------------	------

O tom, jak “fyzicky” tráví volný čas děti, **nemá** jasnou představu jen **20 %** rodičů.

Marná snaha

Mladí Češi na sociálních sítích

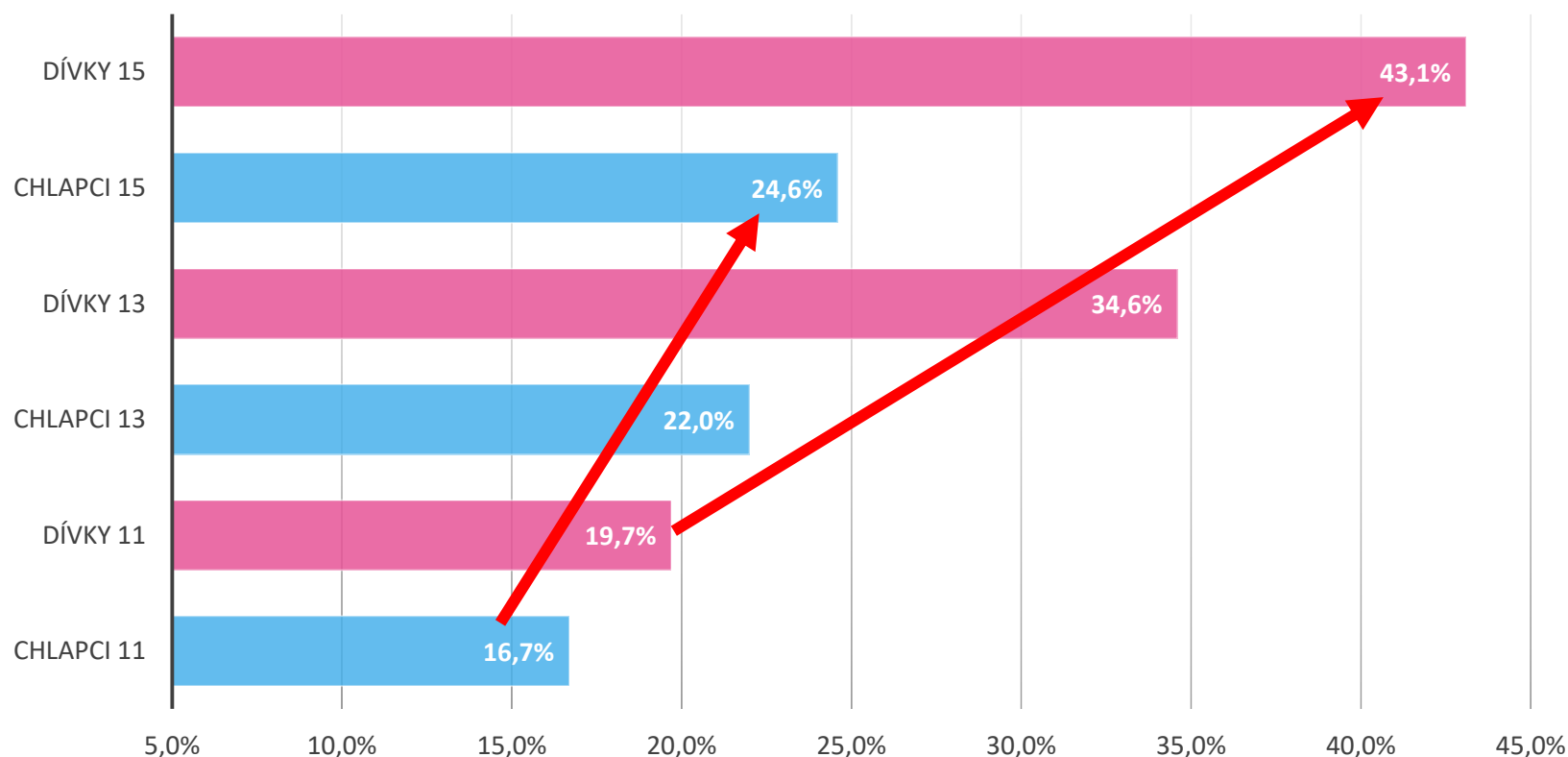
Snaha omezit čas na sociálních sítích, ale marně

Negativní pocity

Mladí Češi na sociálních sítích

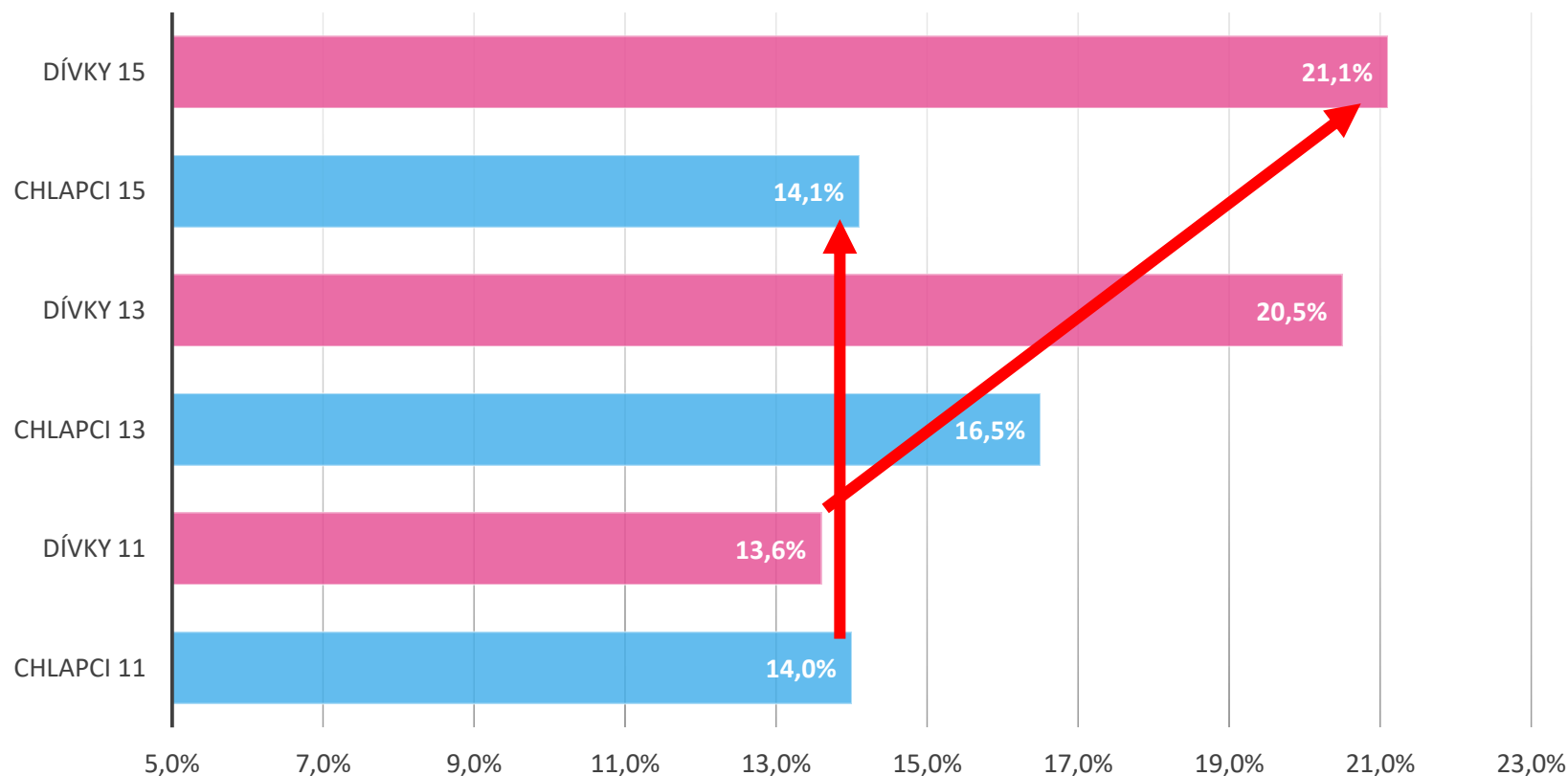
Útěk na sociální sítě před negativními pocity

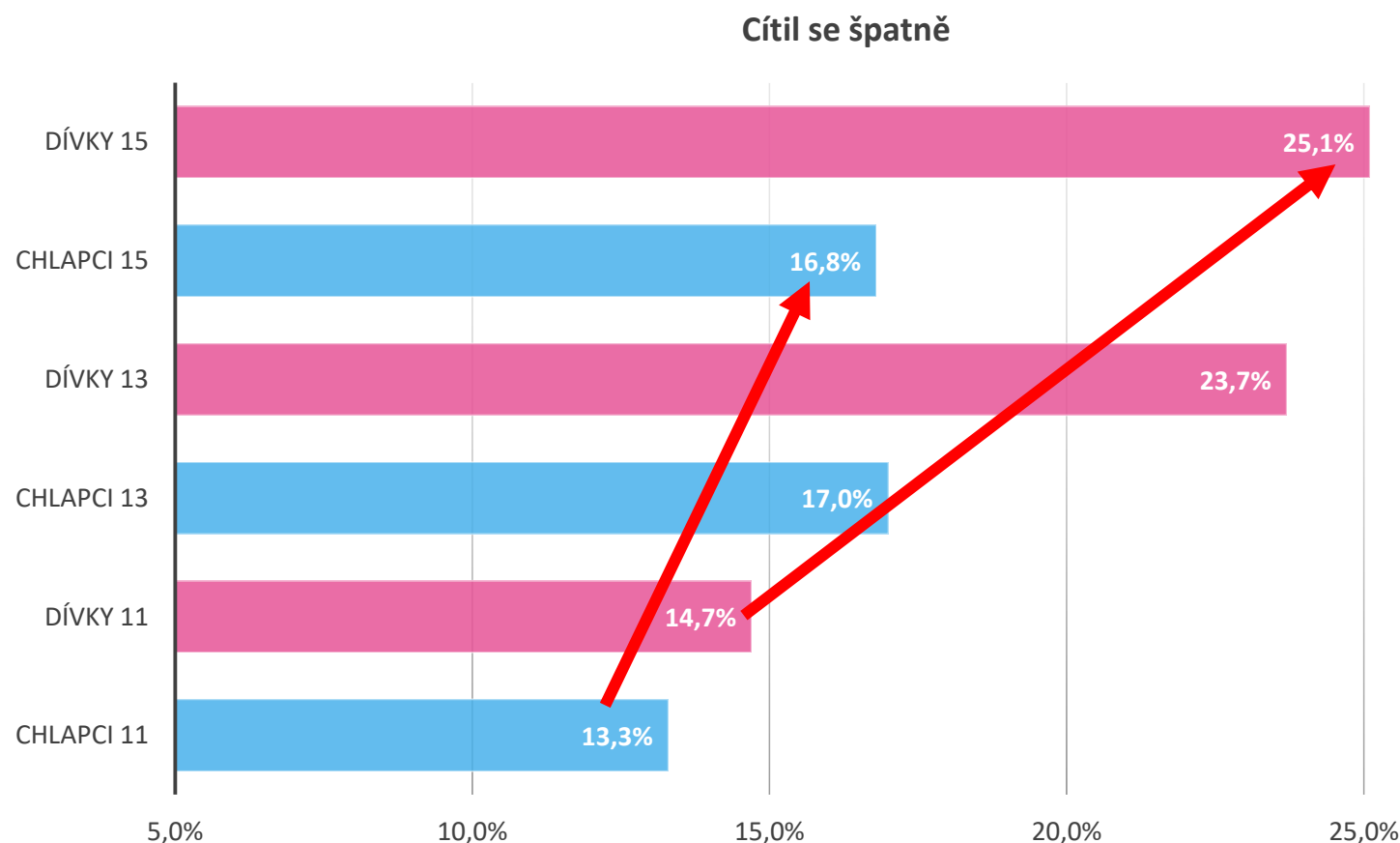
Ztráta ost. zájmu

Mladí Češi na sociálních sítích

Nemyslí na nic jiného

Abstinenční příznaky **Mladí Češi na sociálních sítích**

Online svět patří (k) mladé generaci!

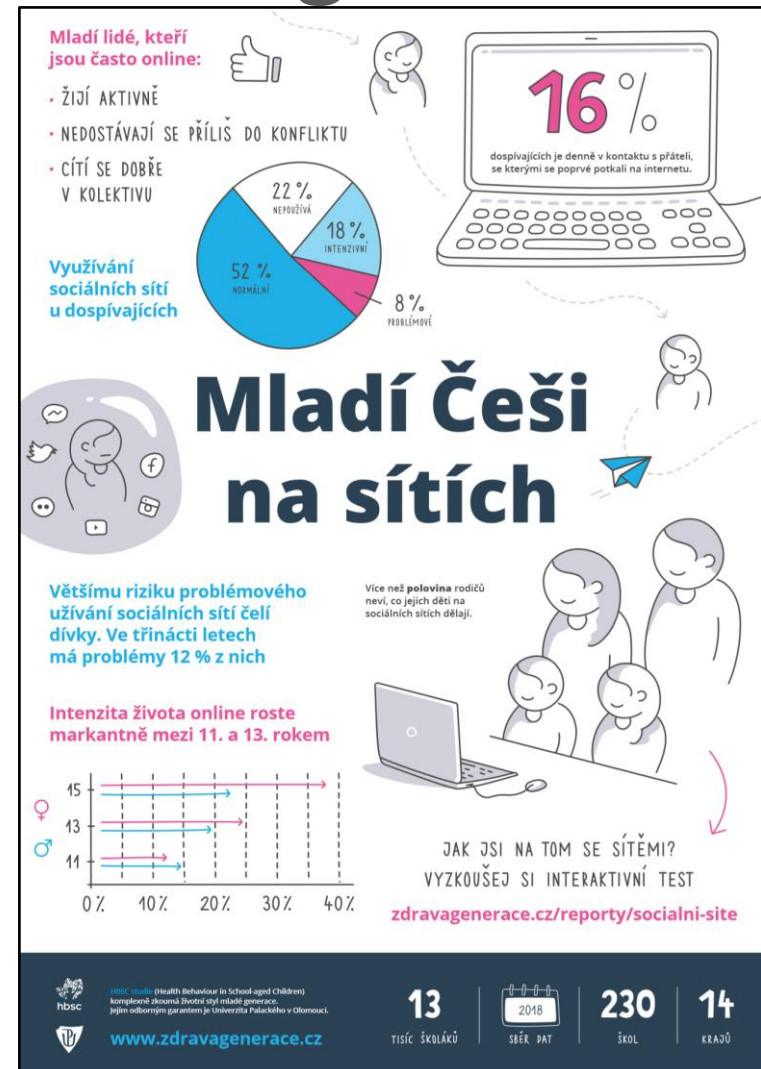
HBSC studie

Zaostřeno na on-line

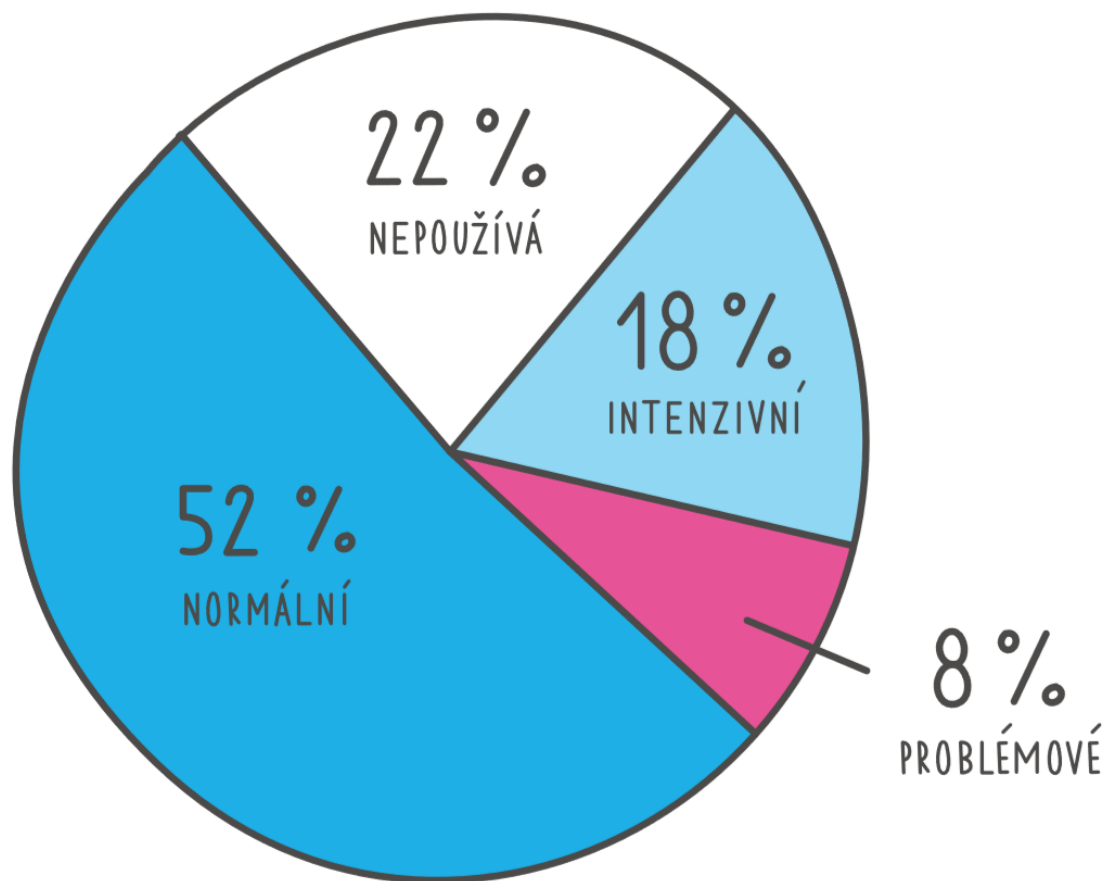
Mgr. Michal Kalman, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci

5. 11. 2019

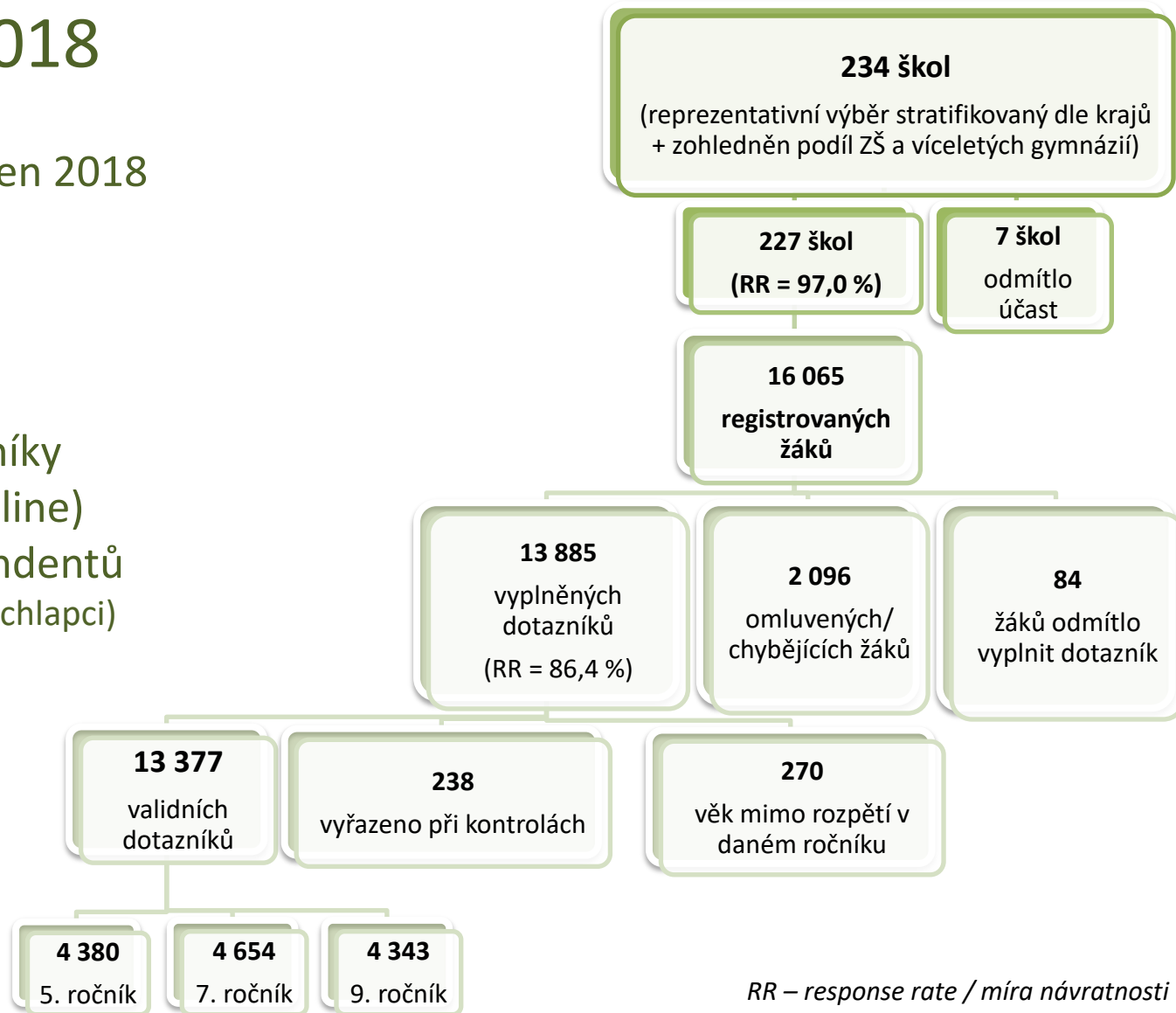

Mladí Češi na sociálních sítích

Sběr dat 2018

- květen – červen 2018
- 14 krajů
- 73 tazatelů
- 227 škol
- 665 tříd
- 5., 7. a 9. ročníky
- 45 minut (on-line)
- 13 377 respondentů
 - (50,9 % chlapci)

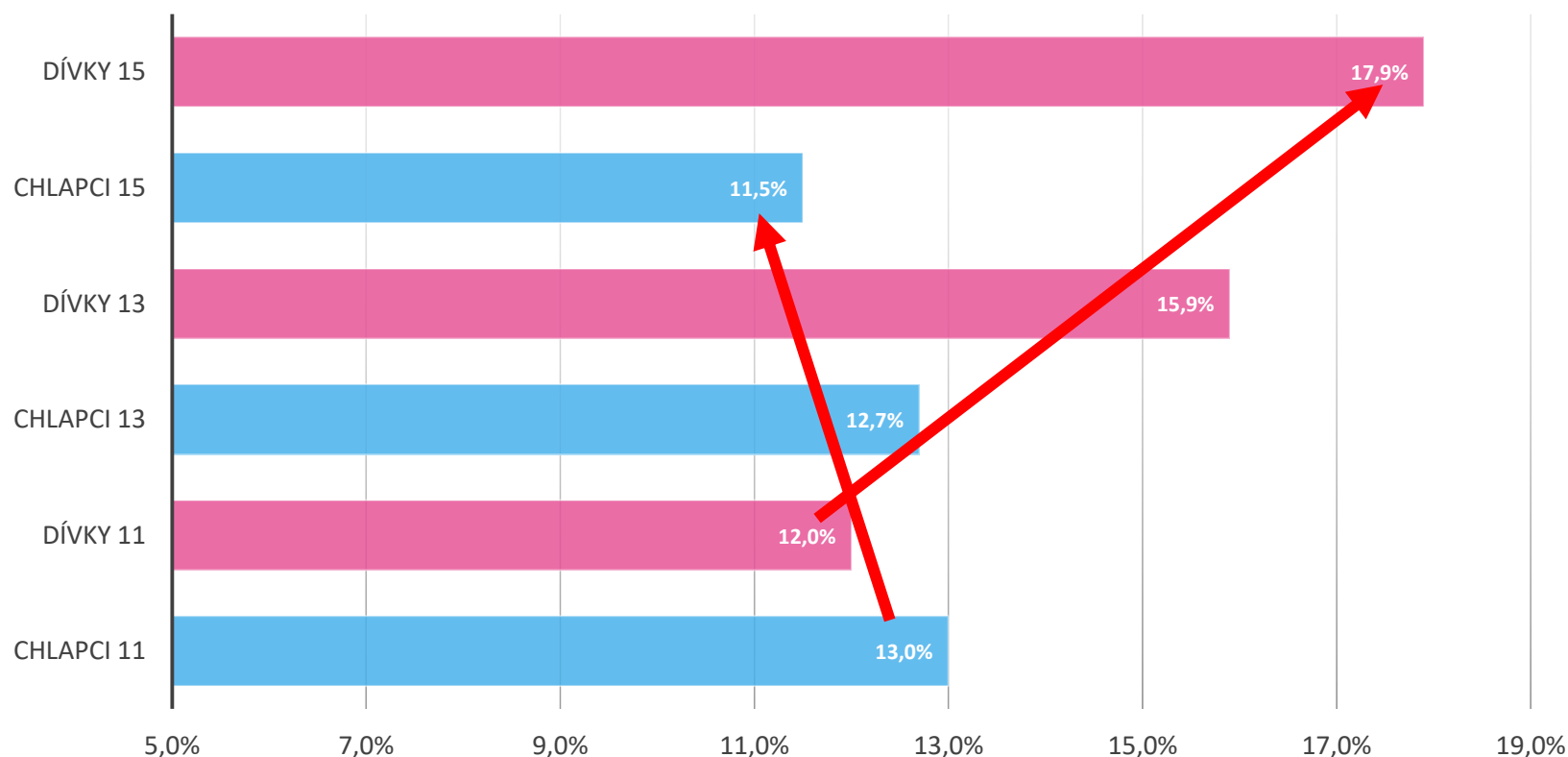

RR – response rate / míra návratnosti

Zanedbávání

Mladí Češi na sociálních sítích

Zanedbávání jiných činností

Malí Češi jedí lépe.
Častěji si dají ovoce i zeleninu
a v jejich jídelničkách je méně
sladkostí než v minulosti.

VELKÉ OBLIBĚ SE TĚŠÍ VODA JAKO NÁPOJ

Skoro 3/4 dětí pije
denně čistou vodu.

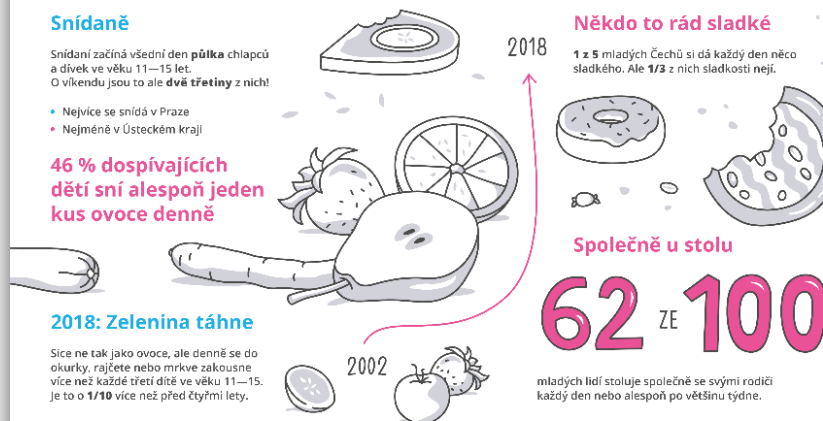
Víc ovoce a zeleniny. Méně sladkostí

Snídaně

Snídaní začíná vědní den **půlka** chlapců
a dívek ve věku 11–15 let.
O víkendů jsou to ale **dvě třetiny** z nich!

- Nejvíce se snídá v Praze
- Nejméně v Ústeckém kraji

**46 % dospívajících
děti sní alespoň jeden
kus ovoce denně**

2018: Zelenina táhne

Sice ne tak jako ovoce, ale denně se do
okurky, rajčete nebo mrkve zakousne
více než každé třetí dítě ve věku 11–15.
Je to o **1/10** více než před čtyřmi lety.

Někdo to rád sladké

1 z 5 mladých Čechů si dá každý den něco
sladkého. Ale **1/3** z nich sladkosti neje.

Společně u stolu

62 ZE 100

mladých lidí stoluje společně se svými rodiči
každý den nebo alespoň po většinu týdne.

TÉMA PRO

České děti pijí méně limonád

30 000

Každý desátý mladý Čech má
sklon k jejich rizikové konzumaci.

ŠKOLÁKŮ

**Dva energetáky
týdně jsou už
problém!**

Méně limonád, zato energetáky

Dycky Ústí!

Vysokou spotřebu energetických nápojů
mají ve třech krajích. V Ústeckém kraji je pije
každý pátý školák (20,5 %)! Nejméně si tento
druh nápoje kupují děti v Praze (7,7 %).

Kluci, holky a energetáky

Pravidelné pití energetických nápojů je typičtější pro chlapce.
Sáhnou po nich dvaapůlkrát častěji než dívky.

Nápoje a životní styl

Časté popíjení energetických a slazených
nápojů souvisí s dalšími riziky:

- KOUŘENÍ
- OPAKOVANÁ OPILOST
- KONZUMACE MARIHUANY

HBSC studie (Health Behaviour in School-aged Children)
komplexně zkoumá životní styl mladé generace.
Jím odborným garantem je Univerzita Palackého v Olomouci.

www.zdravagenerace.cz

32

tisíc žáků v ČR

14

krajů

11-15

věk školáků

2002-2018

sběr dat

HBSC

HBSC studie (Health Behaviour in School-aged Children)
komplexně zkoumá životní styl mladé generace.
Jím odborným garantem je Univerzita Palackého v Olomouci.

www.zdravagenerace.cz

13

tisíc školáků

2006-2018

sběr dat

230

škol

14

krajů